

Rapport

Datum: 18 december 2008
Rapportnummer: 2008/312

Klacht

Verzoekster, die sedert haar huwelijk in 1964 uitsluitend de achternaam van haar echtgenoot hanteert, klaagt erover dat het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland slechts haar meisjesnaam heeft doorgegeven aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te Leeuwarden naar aanleiding van een beschikking die zij op 4 januari 2006 (op de door haar gebruikte naam van haar echtgenoot) kreeg aangezegd.

Verzoekster heeft de poststukken van het CJIB - die alleen op haar meisjesnaam waren geadresseerd - niet ontvangen, en zij diende als gevolg hiervan in mei 2007 niet alleen het bedrag van de oorspronkelijke boete, maar ook de opgelegde verhogingen en de kosten van de incasso te betalen aan de gerechtsdeurwaarder.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekster werkt als vrijwilligster op de dierenambulance. In januari 2006 heeft een ambtenaar van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland verzoekster tijdens deze werkzaamheden staande gehouden, omdat zij geen autogordel droeg. Verzoekster gaf als naam op Z., de naam van haar echtgenoot die zij sedert haar huwelijk in 1964 hanteert. Haar gegevens werden genoteerd, en haar werd een beschikking aangezegd.

2. Op 16 mei 2007 verzond een gerechtsdeurwaarder een brief aan verzoekster. In deze brief werd meegedeeld dat de gerechtsdeurwaarder - ondanks diverse sommaties - het totaalverschuldigde bedrag niet van verzoekster had ontvangen, en dat dit onacceptabel was voor zijn cliënte; het CJIB (Centraal Justitieel Incasso Bureau). In de brief werd gesteld dat het CJIB verzoekster verschillende keren de gelegenheid had gegeven om het bedrag in termijnen te voldoen.

Verzoekster werd meegedeeld dat de gerechtsdeurwaarder de uitdrukkelijke opdracht had om over te gaan tot beslaglegging op verzoeksters bezittingen, gevolgd door openbare verkoping. Dit zou hoge kosten met zich brengen voor verzoekster. Verzoekster kon dit alleen voorkomen door contante betaling vóór 24 mei 2007 van het totaal verschuldigde bedrag van € 278,29 (oorspronkelijk boetebedrag, verhogingen en kosten).

3. Verzoekster ontving de brief van de deurwaarder op 25 mei 2007. Zij nam contact op met het gerechtsdeurwaarderskantoor, dat haar informeerde over de achtergrond van de vordering.

Vervolgens voldeed zij het totaalbedrag.

4.1. Verzoekster stuurde op 29 mei 2007 een brief naar het betreffende gerechtsdeurwaarderskantoor, waarin zij liet weten, dat zij - na de staandehouding op 4 januari 2006 - niets meer had vernomen over de aangezegde bekeuring. Kort na de staandehouding had zij zich nog wel afgevraagd 'waar de bekeuring bleef', maar toen ze niets meer had vernomen, had ze verondersteld dat de politieambtenaar bij nader inzien de aangezegde bekeuring had ingetrokken, mogelijk omdat verzoeksters als vrijwilligster aan het werk was geweest.

Verzoekster tekende aan, dat zij ook geen enkele aanmaning had ontvangen.

Als verklaring hiervoor bracht zij naar voren, dat zij sedert haar huwelijk in 1964 uitsluitend de naam van haar echtgenoot, beginnend met een Z., hanteert. Haar meisjesnaam begint met een J. Zij woont op een huisje in een park, waar zij geen eigen brievenbus heeft, maar waar de post in een open brievenkast wordt gelegd, per beginletter van de achternaam gesorteerd. De brieven van het CJIB waren gericht aan J., en werden dus ook in het vakje met de J. gelegd. Daar kijkt verzoekster niet. Bij toeval had ze de brief van de deurwaarder, ook gericht aan mevrouw J., wel in handen gekregen.

Zij verzocht de deurwaarder om contact te leggen met Justitie, en de zaak terug te draaien.

4.2. Op 20 juli 2007 wendde verzoekster zich met een brief met dezelfde strekking tot het CJIB, en vroeg begrip voor haar situatie. Zij verzocht het CJIB om haar het bedrag van de verhogingen en de kosten terug te betalen.

4.3. Het CJIB reageerde op 22 augustus 2007 en liet weten niet aan haar verzoek tot terugbetaling van de opgelegde kosten en verhogingen te kunnen voldoen.

Het CJIB liet weten dat verzoekster - nu het een staandehouding betrof - zelf verantwoordelijk was voor een juiste opgave van de naam- en adresgegevens. Het CJIB stelde dat verzoekster zelf haar meisjesnaam (J.) had opgegeven. Deze gegevens waren gecontroleerd in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het CJIB legde de verantwoordelijkheid om zowel in de postvakjes bij haar meisjesnaam, als bij de naam van haar echtgenoot te kijken, bij verzoekster.

5. Verzoekster wendde zich op 19 oktober 2007 tot de Nationale ombudsman. Zij liet weten dat de adressering van de verschillende stukken wel correct was geweest, namelijk het adres van het park, met daarbij het nummer van haar huisje. Omdat de post echter op naam wordt gesorteerd, en deze poststukken waren geadresseerd aan mevrouw J. (haar meisjesnaam), had zij deze stukken niet ontvangen. Zij kijkt immers alleen maar in het postvakje met de "Z".

6.1. Na ontvangst van het verzoekschrift heeft de Nationale ombudsman een vooronderzoek gedaan.

Hij heeft daarbij in de eerste plaats vastgesteld dat het CJIB, dat is belast met de inning van sancties die zijn opgelegd in het kader van de WAHV (Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften), niet over een eigen adressenbestand beschikt. Dit betekent dat het CJIB afhankelijk is van de adressen die van buitenaf worden aangeleverd. In dit geval is verzoekster staande gehouden, en heeft de politieambtenaar haar gegevens genoteerd. De politie levert de feit- en adresgegevens aan bij het CJIB, dat op grond van deze gegevens beschikkingen met aangehechte acceptgirokaarten laat aanmaken, en deze vervolgens verstuurt aan betrokkenen. Als geen tijdige betaling wordt ontvangen, volgt een eerste aanmaning waarbij het bedrag van de sanctie wordt verhoogd. Als het CJIB weer geen tijdige betaling ontvangt, volgt een tweede aanmaning met verhoging. Indien tussentijds geen stukken onbestelbaar retour zijn ontvangen, vindt adresverificatie plaats na de vervaldatum van de tweede aanmaning, voordat de zaak in handen van de deurwaarder wordt gesteld. Wanneer ook de tweede aanmaning niet tot inning van het verschuldigde bedrag heeft geleid, volgt de incassofase, waarbij een gerechtsdeurwaarder wordt ingeschakeld. De deurwaarderskosten worden aan de betalingsplichtige in rekening gebracht.

6.2.1. Bij de gemeente waar verzoekster woonachtig is, vroeg de Nationale ombudsman om een uittreksel toe te zenden uit de GBA, en verzocht hij mee te delen op welke manier verzoekster is geregistreerd in de GBA (onder de naam Z. of onder de naam J.).

6.2.2. De gemeente liet weten dat verzoekster staat geregistreerd onder haar meisjesnaam "J.". Daarbij is vermeld dat zij echtgenote is van Z. Wanneer in het systeem wordt ingetikt Z., dan komt alleen verzoeksters echtgenoot naar voren.

In de GBA is vastgelegd op welke wijze betrokkenen wensen te worden aangeschreven. Bij verzoekster is vermeld dat zij wenst te worden aangeschreven met de naam Z. - J.

Indien er in de GBA wordt gezocht op het adres, komen als bewoners de heer Z. en mevrouw J. naar voren. Wanneer het systeem op deze manier wordt bevraagd, staat er bij mevrouw J. niet de toevoeging "echtgenote van".

6.3.1. De Nationale ombudsman vroeg de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland vervolgens welke gegevens verzoekster na de staandehouding had verstrekt aan de verbalisant, welke gegevens hij had genoteerd, en welke gegevens waren doorgegeven aan het CJIB. Ook vroeg de Nationale ombudsman om een kopie van de aankondiging van beschikking.

6.3.2. De politie liet weten dat de aankondiging van beschikking aan verzoekster was uitgereikt. Daarop staat alleen de naam Z. Het adres was correct. De bon was voor een medewerkster van de politie onduidelijk, waarna zij een controle had gedaan bij de gemeente. Daar werd betrokkene gevonden onder haar meisjesnaam J. De medewerkster van de politie had dit overgenomen.

7. Vervolgens heeft de Nationale ombudsman - alvorens een klachtonderzoek te openen - gepoogd om te interveniëren om de zaak tot een oplossing te brengen.

Daarbij werd het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland de vraag voorgelegd of aan verzoekster wellicht een tegemoetkoming in de kosten kon worden betaald.

In reactie hierop liet het korps weten dat de korpsleiding van mening was, dat de politie correct had gehandeld. Wel was het korps bereid om uit coulance een bedrag van € 50 aan verzoekster te vergoeden.

8. Verzoekster wees dit aanbod af, en vroeg de Nationale ombudsman om een onderzoek in te stellen en een uitspraak te doen over de handelwijze van de politie.

9. Op 7 maart 2008 heeft de Nationale ombudsman het onderzoek naar verzoeksters klacht geopend, en daartoe een brief gestuurd naar de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland.

I. Bevindingen

1. Verzoekster stelt dat zij de brieven van het CJIB, gericht aan mevrouw J., niet heeft ontvangen. Zij gebruikt sinds haar huwelijk immers uitsluitend de naam van haar echtgenoot, Z. Doordat zij geen eigen brievenbus heeft en de post bij de receptie van het park waar zij woont, per beginletter van de achternaam wordt gesorteerd, en zij uitsluitend kijkt in het vakje met de Z., heeft zij niet eerder dan 25 mei 2007, de dag dat zij de brief van de deurwaarder in handen kreeg, kennis kunnen nemen van de post van het CJIB.

De brief van de deurwaarder, die ook was gericht aan mevrouw J., had zij overigens bij toeval in handen gekregen; een medewerker van de receptie had hier de naam Z. bijgeschreven op de enveloppe.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland liet in een reactie op de klacht weten deze ongegrond te achten. De kennisgeving van bekeuring was in eerste instantie uitgeschreven op de naam Z. Bij controle van de gegevens werd de uiteindelijke bekeuring uitgeschreven op de naam J. De gegevens die in de GBA zijn opgenomen, zijn leidend bij de verzending van besluiten. In de aanhef van dergelijke besluiten wordt altijd gebruik gemaakt van de meisjesnaam. De wijze waarop de ontvangst van de post op de camping in vakken op naam is geregeld, is dan ook voor rekening en risico van verzoekster, aldus de korpsbeheerder. Hij onderschreef de reactie van het CJIB van 22 augustus 2007 dan ook (zie hiervoor, onder Algemeen 4.3.).

De korpsbeheerder stelde tot slot van zijn reactie te begrijpen dat in dit geval de verhogingen van de boete hadden kunnen worden voorkomen indien de naam van verzoeksters echtgenoot (de heer Z.) was toegevoegd.

Aan de afdeling Tobias (het systeem van de politie waarmee de politie de verkeersovertredingen bij het CJIB elektronisch aanlevert; N.o.) is gevraagd dit probleem in de toekomst te voorkomen door na controle van de GBA gegevens naast de meisjesnaam tevens de naam van de echtgenoot te vermelden.

II. Beoordeling

3. Het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen houdt in dat bestuursorganen hun administratieve beheer en organisatorisch functioneren inrichten op een wijze die behoorlijke dienstverlening aan burgers verzekert. Dit vereiste brengt onder meer met zich dat een bestuursorgaan ervoor dient te zorgen dat de tenaamstelling van brieven die aan burgers worden gezonden, overeenkomt met de naam die de geadresseerde in het maatschappelijk verkeer rechtmatig voert.

4. Binnen de Nederlandse rechtsorde is het toegestaan dat een man of vrouw na het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap in het maatschappelijk verkeer enkel nog de achternaam van de (huwelijks)partner voert, of een combinatie van beide achternamen. Deze keuze wordt in de GBA vastgelegd (zie Achtergrond). Van een bestuursorgaan mag worden verwacht dat het die keuze respecteert en er voor zorg draagt dat dit in de adressering van brieven aan de desbetreffende burger wordt overgenomen.

5.1. In deze concrete zaak had verzoekster, in tegenstelling tot wat het CJIB in de brief van 22 augustus 2007 aan verzoekster stelt, de politieambtenaar bij de staandehouding uitsluitend de naam Z., de naam van haar echtgenoot die zij sinds haar huwelijk voert, opgegeven, en was de kennisgeving van bekeuring ook uitsluitend uitgeschreven op die naam. Bij controle van de gegevens door de politie in de GBA werd de uiteindelijke bekeuring uitgeschreven op de naam J. (verzoeksters meisjesnaam) en gaf de politie deze naam door aan het CJIB, dat vervolgens de post aan verzoekster uitsluitend adresseerde aan mevrouw J. Verzoekster stelt dat zij deze post niet heeft ontvangen.

De korpsbeheerder gaf in zijn reactie op de klacht aan, dat de gegevens die in de GBA zijn opgenomen, leidend zijn bij de verzending van besluiten.

De korpsbeheerder gaat daarmee voorbij aan het feit dat in de GBA tevens wordt opgenomen op welke wijze betrokkenen wensen te worden aangeschreven, en dat bij verzoekster is vermeld dat zij wenst te worden aangeschreven met de naam Z. - J.

5.2. Aangezien verzoekster bij de staandehouding alleen de naam Z. had opgegeven, had de politie aan het CJIB niet alleen haar meisjesnaam, zoals verkregen uit de GBA, moeten verstrekken, maar (ook) de naam Z. Op die manier had het CJIB de brieven aan verzoekster correct kunnen adresseren.

Door aan het CJIB alleen verzoeksters meisjesnaam door te geven, als gevolg waarvan het CJIB de brieven aan verzoekster alleen adresseerde aan mevrouw J., schoot de politie tekort vanuit het oogpunt van het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen, en daarom is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

5.3. Mede als gevolg van de onvolledige tenaamstelling, hebben de brieven van het CJIB verzoekster kennelijk niet bereikt, en heeft zij uiteindelijk aan de gerechtsdeurwaarder een bedrag moeten voldoen dat ruim € 200 hoger was, dan het oorspronkelijke boetebedrag van € 75. De Nationale ombudsman ziet hierin aanleiding om een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland, is gegrond wegens schending van het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van de mededeling van de korpsbeheerder dat aan de betreffende afdeling is gevraagd om voortaan na controle van de GBA gegevens naast de meisjesnaam tevens de naam van de echtgenoot te vermelden.

AANBEVELING

De beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland wordt in overweging gegeven om verzoekster te compenseren voor het feit dat zij uiteindelijk ruim € 200 meer heeft moeten betalen aan het gerechtsdeurwaarderskantoor dan het oorspronkelijke boetebedrag van € 75.

Bij e-mailbericht van 4 februari 2009 liet de regionale klachtencoördinator de Nationale ombudsman weten dat de korpsbeheerder uitvoering zou geven aan de aanbeveling en dat daartoe inmiddels contact was opgenomen met verzoeker.

Bij brief van 12 februari 2009 deelde de Nationale ombudsman de korpsbeheerder mee met instemming hiervan te hebben kennisgenomen.

Onderzoek

Op 23 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw Z.-J. te Harderwijk, met een klacht over een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland (de burgemeester van Apeldoorn), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Zwolle over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Verzoekster en de korpsbeheerder gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift met bijlagen van 19 oktober 2007.

Informatie van de gemeente Harderwijk.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland van 23 april 2008 (ontvangstdatum Bureau Nationale ombudsman 6 mei 2008).

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Burgerlijk Wetboek

Artikel 9, eerste lid

"Een vrouw die gehuwd is of die gehuwd is geweest dan wel wier partnerschap geregistreerd is of is geweest en die niet is getrouwd na beëindiging van de registratie of is hertrouwd dan wel niet een geregistreerd partnerschap is aangegaan na beëindiging van het huwelijk of opnieuw is aangegaan, is steeds bevoegd de geslachtsnaam van haar echtgenoot of van haar geregistreerde partner te voeren of aan de hare te doen

voorafgaan dan wel die te doen volgen op haar eigen geslachtsnaam."

2. Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

Artikel 34, eerste lid, aanhef en onder a sub 1 en sub 10, en tweede lid

"1. In de basisadministratie van de gemeente van inschrijving worden over de ingeschrevene uitsluitend de volgende gegevens opgenomen:

a. algemene gegevens:

1°. gegevens over de burgerlijke staat;

10°. gegevens over het gebruik door de ingeschrevene van de familienaam van de echtgenoot, de eerdere echtgenoot, de geregistreerde partner of de eerdere geregistreerde partner.

2. Als algemene gegevens worden de gegevens opgenomen die als zodanig zijn vermeld in bijlage I bij deze wet en voor zover het betreft de in het eerste lid, onder a, sub 5, bedoelde gegevens, nader zijn bepaald bij algemene maatregel van bestuur."

Bijlage I. De algemene gegevens, sub 10

"10. Gegevens over het gebruik door de ingeschrevene van de familienaam van de echtgenoot, de geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of de eerdere geregistreerde partner

de aantekening dat de ingeschrevene de eigen familienaam voert;

de aantekening dat de ingeschrevene de familienaam van de echtgenoot, de geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of de eerdere geregistreerde partner voert;

de aantekening dat de ingeschrevene de familienaam van de echtgenoot, de geregistreerde partner vooraf doet gaan aan de eigen familienaam;

de aantekening dat de ingeschrevene de familienaam van de echtgenoot, de geregistreerde partner, de eerdere echtgenoot of de eerdere geregistreerde partner doet volgen op de eigen familienaam;

datum ingang van het gegeven over het naamgebruik;

datum beëindiging van het gegeven over het naamgebruik."